

Ook de verborgen kosten van de EU moeten nu eindelijk eens op tafel komen. Anders wordt de rekening uit Brussel onbetaalbaar

Posted on 16 juli 2026 by Gastauteur

We betalen als Nederland 12,5 keer meer aan Europa dan we uit Brussel terugkrijgen, schreef Hans Hoogervost onlangs [in Wynia's Week](#). Ook [Dorien Rookmaker](#) maakt zich zorgen. 'Vanuit democratisch oogpunt bezien is het een absolute vereiste om ook de verborgen kosten van de Europese Unie volledig inzichtelijk en transparant te krijgen. Dan kan de Nederlandse politiek haar plicht vervullen en gericht bijsturen.'

*Door Dorien Rookmaker**

Het politieke debat over de Europese Unie focust traditioneel op de direct zichtbare begrotingscijfers. Wanneer de Europese Commissie een verhoging van het budget naar 2000 miljard euro voorstelt, reageert de politiek op basis van de formele

boekhouding.

Uit macro-economische doorrekeningen blijkt dat deze plannen voor nettobetaler Nederland een structurele, extra contributie vereisen van maximaal 5,5 miljard euro per jaar. Dit betekent dat onze jaarlijkse afdracht explodeert: van de huidige verplichtingen van circa 10 miljard euro naar 15,5 miljard euro per jaar. Een toename van 55 procent.

Omgerekend naar de 9,8 miljoen Nederlandse belastingbetalers stijgt de jaarlijkse premie voor de EU hiermee met 560 euro – bovenop de bestaande verplichting van 1020 euro per belastingbetaler per jaar.

Terwijl de besluitvorming in Den Haag zich toespitst op deze directe budgettaire mutaties, blijven de indirecte macro-economische effecten onderbelicht. De directe EU-contributie vormt slechts een fractie van de totale financiële impact. De werkelijke, astronomische, kostenpost voor de Nederlandse belastingbetaler zit in de verborgen, indirecte kosten van de EU.

Weglekkende welvaart

Omdat de Europese Commissie weigert om de begrotingsregels hard te handhaven en dit gecombineerd wordt met een onafgebroken stroom aan knellende regelgeving uit Brussel, lekt er via de achterdeur op gigantische schaal welvaart weg. In de Nederlandse polder is hier schrikbarend weinig oog voor. Onze politici sturen er niet op, en economen lijken het structureel te negeren of mijden 'slecht nieuws' over de EU. Een tot kunst verheven instelling.

Hoewel de Nederlandse staatsschuld solide is en het begrotingsbeleid relatief strak wordt beheerd, zorgt de diepe verwevenheid binnen de EU voor indirecte welvaartsafdracht. Om een indicatie te geven van de omvang van deze dynamiek drie belangrijke voorbeelden van deze verborgen kosten.

Het eerst en meest impactvol is de doorwerking van buitenlandse overheidsschulden op de Nederlandse markt. Die verloopt via de wetmatigheden van de internationale kapitaalmarkt. Landen als Frankrijk en Zuid-Europese lidstaten kampen met een gierende schuldenlast en structurele begrotingstekorten. Die ondanks beloften en toezeggingen nog steeds de verkeerde richting op bewegen.

Omdat de Europese Commissie het Stabiliteits- en Groeipact feitelijk niet handhaaft, lopen de schulden ongehinderd op. Zodra beleggers (de kapitaalmarkt) een hogere risicopremie eisen op Franse of Italiaanse staatsobligaties, stijgt de algehele Europese kapitaalmarktrente (het swaptarief) evenredig mee.

Aangezien Nederlandse financiële instellingen en hypotheekverstrekkers op de internationale kapitaalmarkt hun geld aantrekken, worden de hogere inkoopkosten direct doorberekend in de binnenlandse hypotheektarieven. Wat dat aan extra kosten met zich meebrengt, maakt het volgende voorbeeldje inzichtelijk:

Nederland telt circa 4,2 tot 4,5 miljoen huishoudens met een woninghypotheek. Wanneer de extra rentelasten over een gemiddelde looptijd worden gecumuleerd met de opportuniteitskosten (het kapitaal dat door hogere maandlasten niet kan worden gespaard of belegd), loopt de financiële impact per hypotheeknemer gemiddeld op tot circa 80.000 euro. Dit resulteert in een macro-economisch welvaartsverlies van 336 tot 360 miljard euro.

Permanente kapitaaltransfer

Bovendien dwingen deze schuldenbergen tot een monetair beleid dat de facto fungeert als een permanente kapitaaltransfer van Noord- naar Zuid-Europa, wat het rendement op Nederlandse pensioenen en spaargeld structureel uitholt.

Dat wil zeggen dat de ECB door middel van kunstmatige ingrepen de rente voor Zuid-Europese schuldenlanden laag houdt, en de rekening daarvoor door Noord-Europese lidstaten wordt betaald.

Inflatie door regeldruk

Brussel zadelt de economie op met een onzichtbare, parallelle miljardennota aan administratieve lasten die direct prijsopdrijvend werken. Bekend voorbeeld hiervan is de Green Deal, de gedwongen overgang naar duurzame energie die een explosieve stijging van specifieke, schaarse basisgrondstoffen veroorzaakt.

Minder bekend is de implementatie van het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Dat introduceert een asymmetrische, groene inflatieschok aan de buitengrens van de EU.

Deze Europese importheffingen op industriële basisgrondstoffen, zoals staal en

aluminium, werken direct door in de binnenlandse toeleveringsketens. Dit verhoogt de kostprijs van de woningbouw, de *automotive*-sector en dagelijkse industriële consumptiegoederen in Nederland.

De belastingbetaler betaalt de hoofdprijs voor de Brusselse ambities via kunstmatig opgestuwde prijzen in de winkel. Het structurele tarief voor energie ligt tot circa 30 à 40 procent boven het niveau van vóór de energietransitie. Uitgaande van de gemiddelde energierekening van belastingbetalers hebben we het al snel over honderden zo niet duizenden, extra euro's per jaar.

Maar het zijn niet alleen politieke keuzes zoals de Green Deal en CBAM die leiden tot extra verborgen kosten, ook de regeldrift van de EU *an sich* veroorzaakt extra kosten. Ook die moeten uiteindelijk door de consument worden opgehoest.

De inflatoire effecten van de enorme berg aan EU-regels eist een astronomische tol op het gebied van handhaving en compliance. De naleving van generieke richtlijnen zoals de CSRD (duurzaamheidsrapportages), CSDDD (alle toeleveranciers wereldwijd op duurzaamheid en sociaal beleid toetsen) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming oftewel privacywet) kost de Nederlandse private en publieke sector tussen de 8,2 en 9,9 miljard euro per jaar. Voor administratieve rompslomp en de controle erop.

Brussel probeert de opgelopen administratieve schade inmiddels te herstellen door in sneltreinvaart zogenaamde omnibuswetgeving te introduceren. Dit proces – dat sterke gelijkenissen vertoont met de introductie van de Nederlandse Omgevingswet – behelst het grootschalig samenvoegen en harmoniseren van bestaande wetten en regels. Het officiële doel is nobel: het vereenvoudigen van de bureaucratische structuur om zo de regeldruk en de nationale uitvoeringskosten omlaag te brengen.

Handhavingsbureaucratie

Echter, net zoals bij de Nederlandse Omgevingswet het geval is, is het maar zeer de vraag of deze exercitie in de praktijk gaat werken. De geschiedenis leert dat zulke grootscheepse, gecentraliseerde wetgevingsoperaties vaak verzanden in ongekende transitiekosten en operationele verwarring, waardoor de regeldruk paradoxaal genoeg juist toeneemt.

Het meest merkbare voorbeeld van doorgeschoten handhavingsbureaucratie is nu

al te vinden in de Know Your Customer (KYC) en Anti-Money Laundering (AML): verplichtingen die direct voortvloeien uit Europese richtlijnen voor banken, en die geleid hebben tot sterk stijgende tarieven voor hun klanten. Ter naleving van deze wetgeving hebben de vier grote Nederlandse inmiddels een leger van 12.000 tot 15.000 fte aan *compliance*-analisten in dienst, wat de sector circa 1 miljard euro per jaar kost en bovendien de klant een hoop ergernis verschaft.

Deze kosten worden via verhoogde tarieven direct doorberekend aan het MKB en de non-profitsector, terwijl ondernemers en penningmeesters honderden miljoenen aan productiviteit verliezen door het invullen van eindeloze hoeveelheden formulieren. De Algemene Rekenkamer concludeerde al dat de operationele kosten van deze opsporingsstructuur disproportioneel stijgen in verhouding tot het marginale volume aan opgespoorde criminele geldstromen. Het is een schoolvoorbeeld van de Wet van de Verminderde Meeropbrengst.

Institutionele blindheid

De prangende vraag is waarom deze astronomische kostenposten, waarvan hierboven slechts een deel in beeld is gebracht, in het Nederlandse beleidsdebat structureel worden doodgezwegen.

De oorzaak ligt bij een hardnekkige tunnelvisie binnen de Nederlandse economische elite: Het 'handel-is-heilig'-dogma van economen. Gevestigde macro-economen in Nederland (bij instituten zoals het Centraal Planbureau) zijn getraind om naar de EU te kijken – door een uiterst roze bril: die van de open handelseconomie.

Hun computermodellen berekenen perfect hoeveel de Rotterdamse haven verdient aan de interne markt. Maar de schaduwzijde – de indirecte kosten van monetaire verwatering door de ECB, de inflatie door regeldruk, of het productiviteitsverlies door KYC-bureaucratie – valt buiten de parameters van deze modellen. Wat niet in de computer zit, bestaat in de economische advisering niet. Er lijkt een diepgewortelde onwil te zijn om het 'slechte nieuws' over de negatieve welvaartseffecten van de EU objectief te kwantificeren.

Het is de ambtelijke wegbijkreflex: voor topambtenaren op de ministeries geldt Europees recht als een voldongen feit. Zodra een richtlijn in Brussel is goedgekeurd, verschuift hun taak van 'kritisch beoordelen' naar 'technisch implementeren'.

Omdat er in de Rijksbegroting geen aparte post bestaat voor 'welvaartsverlies door falende EU-handhaving' hoeven ambtenaren deze kosten formeel nergens te verantwoorden. Er is simpelweg geen prikkel om de totale, verborgen schade voor de burger op te tellen. Daardoor blijft de politiek volledig stuurloos.

Contrast met Duitsland

Terwijl de Nederlandse economische top opmerkelijk stil blijft, kent Duitsland een veel actiever en kritischer debat over de verborgen kosten van de EU.

Gerennommeerde Duitse instituten zoals het Ifo Institut en het Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung (ZEW) waarschuwen al jaren luidkeels voor de gevaren van de sluipende transferunie. Duitse economen analyseren scherp de risico's van het T2-systeem (het centrale betalingssysteem binnen direct *realtime* voor banken) en tonen aan hoe overschotlanden voor honderden miljarden euro's aan virtuele vorderingen open hebben staan op Zuid-Europa – claims die bij een *crash* oninbaar blijken.

Waar men in Duitsland de monetaire risico's en de uitholling van het spaargeld door falend EU-beleid als een direct gevaar voor de nationale welvaart bestempelt, blijft het in de Nederland angstaanjagend stil.

Maar ook de Duitse politiek roert zich veel meer wanneer EU-acties teveel nadelige gevolgen voor de Bondsrepubliek met zich meebrengen – niet alleen in Duitsland zelf maar ook in de EU, en prominent in de grootste fractie (EVP) van het Europees Parlement. Duitse Europarlementariërs zijn veel directer verbonden met hun kiezers, en houden nadelige gevolgen van EU wet- en regelgeving strak in het vizier.

Inzichtelijk en transparant

Er is maar één conclusie mogelijk. Wanneer de productieve kern van de samenleving – de belastingbetaler – niet weet hoeveel hij feitelijk bijdraagt aan en verliest door Europese mechanismen, is effectieve democratische controle een fictie. Vanuit democratisch oogpunt bezien is het dan ook een absolute vereiste om álle kosten en baten van de Europese Unie volledig inzichtelijk en transparant te krijgen. Hoewel het methodologisch doorrekenen van deze indirecte effecten uiterst complex en ingewikkeld is, blijft het voor een soevereine staat als Nederland een

onmisbare en noodzakelijke voorwaarde.

De eenzijdige focus van de Nederlandse beleidstop op directe handelsbaten creëert een significante blinde vlek voor de werkelijke kosten van het Unie-lidmaatschap. Zolang onze economen weigeren de schaduwzijden te berekenen, de Europese Commissie nalaat om budgettaire tucht strak af te dwingen en de schulden in het zuiden onbeteugeld blijven oplopen, betaalt de Nederlandse belastingbetaler de verborgen rekening.

Waar de directe EU-contributie al oploopt naar 1580 euro per belastingbetaler per jaar, bedragen de indirecte lasten via inflatie, handhavingsbureaucratie en gecumuleerde hypotheekrentes nog eens duizenden euro's extra per huishouden. Pas wanneer de volledige financiële balans op tafel ligt, kan de Nederlandse politiek haar democratische plicht vervullen en gericht bijsturen.

Den Haag, dwing uw economen tot de feiten, en let op uw zaak!

**Dorien Rookmaker was risicomanager bij onder meer ProRail en was lid van de Eerste Kamer en het Europees Parlement, tot 2024 als lid van de fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECH).*

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!**